

svojo eksistenco, ali mlada učiteljica, ki se odreka življenju in gre v pozabljeno kmečko vas na službo, ali mlad klerik, ki se obupno bori za spoznanje pravega poklica, ali naposled umetnica-plesalka in umetnik-kipar, kojih notranje razboljeno umetniško snovanje nam podaja pesnik z razumevanjem, ki glasno kriči: »Matasović je pravi pesnik!« Mnogo samolastnega študija o hrvatski prošlosti, predvsem o Dubrovniku, nam tolmači njegova »Korna«, ona mlada idealna učiteljica. Sploh imamo pretežno opravka z mladimi, ki še iščejo poti, ki sicer čutijo, kako bi bilo prav, pa ne vedo še prav prijeti za posel, ker jim še preveč zapoveduje toplo čuvstvo in mehko srce, medtem ko se hladni razum šele polagoma pomalja iz ozadja.

Zdi se mi, da je s »Susreti« prva doba Matasovičevega umetniškega razvoja končana in da gre pisatelj v drugo dobo, ki bo doba resnega, trdega dela teh njegovih mladih v boju s trdo neizprosno realnostjo hladne ljudske duše. Če bo Matasović tudi glasnik te druge resne moške dobe, o čemer sem prepričan, potem ni dvoma, da si bo v književnosti bratskega nam naroda izvojeval zelo vidno mesto. Opozoril bi ga le na nekaj, na njegov boj z materijo, ki jo umetniško oblikuje, torej na jezik. Njegov jezik je v leksikalnem oziru zelo, zelo bogat, kar prepojen z vonjem domače grude, toda semintja vendar nekoliko zanemaren. Slovnicih in par stilističnih napak ne bom našteval, ker sem prepričan, da bo pisatelj o prihodnji priliki skrbel v tiskarni za vestno korekturo; izražam le svoje trdno neomahljivo prepričanje, da se bo Matasoviću posrečilo odpraviti tudi te napake in pri bogastvu in lepoti jezikovnega materiala, ki z njim razpolaga, ustvariti nam prava mojstrska, nevenljiva dela. G. pisatelju kličem s prisrčnimi željami: »Per aspera ad astra!«

Ivan Mazovec.

Dr. Dominik Stříbrný: **Simon Gregorčič**. Poslovenil dr. Joža Glonar. (Pota in cilji, 10. zv.) Tiskovna zadruga. Ljubljana, 1922.

Stříbrnega monografijo o Gregorčiču je v Domu in svetu ocenil že dr. Debevec (l. 1919., str. 293 sl.). Mladi češki slovstveni raziskovatelj in veliki oboževatelj našega slovstva je od tedaj že davno v grobu, tako da je Glonarjev prevod njegove študije gotovo hvalno pietetno delo. Predlagatelj je samo enkrat (str. 45) glosiral vsebino monografije in se sicer odrekel vsaki kritični opombi, ki bi bila nekajkrat potrebna, tako n. pr. glede navedeb: »okr. glavarstvo Kobarid« (4), »mestce Kobarid« (5), »Grafenauer II. 104« (2), da je »potegnila duhovščina vseskozi z Mahničem« (6) in da je Mahnič leta 1882. napadel G. v »Slovincu«, kjer Stříbrný (str. 8) govori, da članki, tikajoči se Gregorčiča, niso sprejeti v »12 večerov«, pač zato ne, kakor bi potreben komentar povedal, ker jih ni v prvi izdaji ni bilo. Glede Mahniča bi bilo treba torej posebej poudariti, da je zdaj dognano njegovo razmerje do Gregorčiča. Kar se tiče monografije same, mi je popolnoma nemogoče potrditi »deskriptivno« (Debevec) metodo. Iz tretje knjige Poezij govoriti v prvo, je pogrešno. Tudi sicer kaže Stříbrný, da se je kot stilist šele razvijal. Priznati pa moram, da je naravnost ginljiva ljubezen, s katero je ta naš severni brat iskal pesniški izraz Gregorčičev. Pisec slovenske poetike in stilistike Stříbrnega ne bo smel prezreti. Slovenski slovstveni študij je za lep prinos bogatejši, slov. srednja šola bo imela v Glonarjevem prevodu knjigo, ki bo po nekaj stvarnih kritičnih opombah od strani učiteljeve zelo dobro in priporočljivo berilo.

Dr. I. P.

Andrej Rape: **Mladini**. VII. zvezek, s 5 slikami. Ljubljana, 1922. Natisnila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Notranji naslov knjige je »Ujedinjenje«. Vsebina je trodelna. a) Domorodne in časovno nacionalistične navitete v verzu in prozi alegorične deklamacije, kjer poleg Ljudevita Posavskega, V. Vodnika, Matije Gobca in Ilije Gregorčiča govori še Napoleon in »slovanski« Otokar II. b) Deset otroških pripovedi, deloma z dobrimi motivi ob stare in tuje klišeje. c) Otroške pesmi, boljše in slabše.